

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie R.F. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 4 marca 2026 r.

na skutek

wniosku obrońcy skazanego G.G.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R.W.

na podstawie art. 42 § 4 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art.

40 § 1 pkt 1 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego R.W. od rozpoznania
wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego A.B.

UZASADNIENIE

W dniu 29 października 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego G. G. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R.W. od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego A.B. od rozpoznania sprawy I KK 356/22, z uwagi na fakt powołania obu sędziów w tożsamej wadliwej procedurze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Przepis art. 41 k.p.k. ustanawiający instytucję *iudex suspectus* przewiduje możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21, trzeba przypomnieć, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja ma miejsce w tej sprawie.

Bez wątpienia, okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez R. W. w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. w odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego skutkują każdorazowo uznaniem Sądu z ich udziałem za nienależycie obsadzony (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Z tego względu wielokrotnie już Sąd Najwyższy wskazywał na potrzebę wyłączenia R. W. od rozpoznania spraw z uwagi na brak co do jego osoby przymiotu niezawisłości i bezstronności (por. postanowienia SN z dni: 16 grudnia 2025 r., III KK 101/24; 24 września 2025 r., IV KO 130/24; 16 kwietnia 2024 r., IV KK 96/24, 5 lutego 2025 r., IV KK 130/24). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni ten pogląd aprobuje.

Ponadto rację ma też autor wniosku co do tego, że rozpoznanie przedmiotowego wniosku przez SSN R. W. doprowadziłoby do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*. Przypomnieć należy, że zarówno SSN R. W. jak i SSN A. B., którego potrzeba wyłączenia została zasygnalizowana w tej sprawie, zostali powołani do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego przez Prezydenta RP na wniosek KRS, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a więc pozostają w tej samej sytuacji prawno-ustrojowej.

Nie bez znaczenia jest wreszcie i to, że wskazany we wniosku sędzia R.W. do 14 lipca 2022 r. orzekał w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, a choć Izba ta była organem powiązanym administracyjnie z Sądem Najwyższym, to nie miała statusu sądu w rozumieniu konstytucyjnym (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/2020, OSNKW 2020, z. 2, poz. 7; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Zależność od władzy politycznej tego organu budziła także zastrzeżenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który uznał, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa europejskiego (por. wyrok TSUE z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, przeciwko Polsce). Wreszcie również wskazywane w orzecznictwie wątpliwości co do sposobu przeniesienia sędziów zlikwidowanej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego do Izby Karnej tego sądu i podjęcia przez tych sędziów czynności orzeczniczych w ramach tej izby, uzasadniają oczywiste stwierdzenie o braku dochowania instytucjonalnych i ustrojowych gwarancji zapewnienia bezstronności i niezawisłości sądu ukonstytuowanego z udziałem takiej osoby w danej sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 5 stycznia 2023 r., II KK 531/22; 26 września 2023 r., II KK 479/22).

Mając powyższe na uwadze koniecznym stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu sędziego R.W. od rozpoznania wniosku w przedmiocie wyłączenia SSN A.B.

Jarosław Matras

[WB]

[r.g.]